

Posudek vedoucího k diplomové práci Michaely Peškové: Vznik, vývoj a jurisdikce mezinárodních trestních tribunálů

Předložená diplomová práce nadstandardního rozsahu (86 s. textu a 6 s. seznamu použité literatury) i úrovně zpracování se zabývá dynamickým vývojem institucionalizace mezinárodní trestní justice. Práce je zaměřena jak na mezinárodní, tak i na smíšené (hybridní) trestní tribunály. Autorka prokázala schopnost zpracovat značné množství primárních dokumentů i odborné literatury domácí a zvláště zahraniční provenience. Přitom s úspěchem využila svého studijního pobytu v zahraničí.

Po formální stránce má diplomová práce logickou a přehlednou strukturu, která odpovídá zvolenému tématu. Práce je napsána čtivým a přitom odborným jazykem. Přestože z velké části vychází ze zahraničních, především anglicky psaných pramenů, nelze práci nic vytknout z hlediska českého jazyka a odborné terminologie. V některých případech jde přitom o první české zpracování dané materie, takže autorka si musela poradit s dosud neexistujícími českými ekvivalenty některých pojmů.

Práce je rozdělena na stručný úvod, čtyři kapitoly a závěr. První kapitola popisuje mezinárodní trestní tribunály OSN, které byly zřízeny Radou bezpečnosti (ICTY a ICTR). Druhá kapitola se věnuje Speciálnímu soudu pro Sierra Leone. Nejrozsáhlejší je kapitola III., která zkoumá smíšené neboli hybridní tribunály. Právě v této kapitole spočívá hlavní přínos celé práce, protože diplomantka zde zpracovala smíšené tribunály, které takto podrobně nebyly dosud v české literatuře představeny. Jedná se o Zvláštní panely na Východním Timoru, Panely pro Kosovo, Mimořádné senáty soudů Kambodže a Nejvyšší irácký trestní tribunál (2005), který nahradil Irácký zvláštní soud (2003). Vnitřní struktura všech kapitol, resp. subkapitol věnovaných jednotlivým tribunálům je přitom promyšleně vybudována podle stejného modelu: nejprve stručný popis historického pozadí (události), poté popis cesty ke vzniku daného tribunálu, rozbor statutu či jiného právního základu a konečně zhodnocení významu každého tribunálu. Je třeba ocenit, že se autorka na základě dostupných zdrojů informací snažila o co možná vyvážené hodnocení tribunálů, které jsou každý orgánem *sui generis*, vzniklým na základě řady kompromisů.

Za velmi hodnotnou považuji dále kapitolu IV., kterou lze považovat za jakýsi obsáhlejší závěr, kde je provedeno srovnání mezinárodních (a také smíšených) trestních tribunálů. Vlastní stručný závěr pak už přidává jen jejich zhodnocení.

I v jinak kvalitně zpracovaném spise lze najít některé formální a věcné chyby či nepřesnosti. Tak například u některých uváděných judikátů ICTR chybí odkazy (s. 22-24).

Věcnou nepřesností je např. údaj, že mírová smlouva ukončující občanskou válku v Kambodži byla podepsána mimo jiné „... Vietnamci v čele s Hun Senem“. (s. 57) Hun Sen byl kambodžský premiér, i když jeho vláda se dostala k moci díky intervenci vietnamské armády.

Pro ústní obhajobu doporučuji, aby se autorka zamyslela (v návaznosti na možná až příliš stručný závěr) nad hodnocením jednotlivých typů tribunálů. Souhlasím s kladným hodnocením SCSL, který je ovšem přes určité hybridní rysy správně řazen spíše k mezinárodním tribunálům. Lze však tvrdit, že si z něj pozdější smíšené tribunály (resp. více či méně zmezinárodněné vnitrostátní tribunály) vzaly dostatečnou inspiraci? Platí ve všech případech, že smíšené trestní tribunály jsou vhodnou variantou pro konflikty vnitrostátní povahy? Bylo by možné mezi hybridními tribunály představenými v kapitole III. udělat ještě jemnější typové rozlišení, a to zejm. podle stupně jejich internacionalizace?

Přes některé drobné připomínky a otázky považuji přeložený spis za velmi zdařilou diplomovou práci a plně ji doporučuji k obhajobě. S výhradou jejího průběhu práci předběžně hodnotím jako výbornou.

V Praze dne 29.1.2007

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.